

Tekst depeszy emskiej wysłanej przez tajnego radcę Heinricha Abekena do Ottona Bismarcka, 1870 r.

JKM¹ Król pisze mi:

„Hr. Benedetti² złapał mnie w ogrodzie spacerowym, aby w sposób, w końcu natarczywy, zażądać od mnie, bym go upoważnił do natychmiastowego depeszowania [do Paryża], że zobowiązuję się po wsze czasy nie dać nigdy mego przyzwolenia, w wypadku jeżeli Hohenzollernowie znowu powrócą do wysuwania swojej kandydatury. Odmówiłem mu, w końcu w sposób nieco surowy, albowiem tego rodzaju zobowiązania na zawsze dawać nie można i nie należy. Powiedziałem mu przy tym, rzecz zrozumiała, że jeszcze nie otrzymałem żadnej wieści i że ponieważ on przez Paryż i Madryt wcześniej od mnie jest poinformowany, wiedzieć może, że rząd mój znajduje się poza obrębem całej sprawy”.

JKM otrzymał tymczasem pismo księcia³ [...]. Że zaś JKM powiedział był hr. Benedettiemu, że oczekuje wiadomości od księcia, Najjaśniejszy Pan, ze względu na podane wyżej żądanie na przedstawienie hr. Eulenburga⁴ i moje, zdecydował się nie przyjmować więcej hr. Benedettiego, a tylko przez adiutanta polecić mu powiedzieć, że JKM otrzymał obecnie od księcia potwierdzenie wiadomości, jaką Benedetti już miał być z Paryża, i że nie ma nic więcej do powiedzenia ambasadorowi.

JKM pozostawia do uznania Waszej Ekscelencji, czy nie należałoby podać do wiadomości naszych posłów, jak również zamieścić w prasie wiadomości o nowym żądaniu Benedettiego oraz o odrzuceniu tegoż żądania.

¹ JKM – jego królewska mość

² hr. Benedetti – hrabia, ambasador francuski w Berlinie

³ książę – mowa o księciu Leopoldzie Hohenzollernie, kandydacie na tron Hiszpanii

⁴ hr. Eulenburg (czyt. ojlenburg) – hrabia blisko związany z otoczeniem króla Prus, od 1871 r. poseł do parlamentu Rzeszy

Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1998, s. 268–269.

Praca z tekstem

1. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, wyjaśnij cel wysłania depeszy.
2. Odpowiedz, dlaczego depeszę nazwano „emską”. Skorzystaj z innych źródeł wiedzy.
3. Określ, jakie stanowisko zajął JKM w rozmowie z hr. Benedettim.
4. Wyjaśnij, dlaczego korespondencja ta była adresowana do Ottona von Bismarcka.
5. Posiłkując się wiedzą pozaźródłową, ustal, co zrobił Otto von Bismarck z uzyskaną informacją.